No. 64. ZAURDAG 31 MEI. 1862.

NEGEN EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT, geschiedt op **Dingsdag**, **Donderdag** en **Zaturdag**. De prijs is per DRIE MAANDEN te ASSEN **f 2.30**, buiten ASSEN franco per post **f 2.45**. — De prijs der ADVERTENTIEN is van een tot vijf regels **f 1.00**, en voor elken regel meer **f „-15**, behalve **f „-35** zegelregt. Groote regels naar plaatsruimte.

Sluiting van de Molenwijk bij de Drentsche Hoofdvaart.

GEDEPUTEERDE STATEN der provincie *Drenthe*,

Brengen bij deze ter algemeene kennis, dat tot herstelling van de vloer beneden de onderdeuren bij de *Molenwijksluis*, de *Molenwijk* van en met den *vijf en twintigsten Junij* tot en met den *tweeden Julij* aanstaande, en alzoo gedurende den tijd van ACHT DAGEN, voor de scheepvaart zal zijn gesloten.

Assen den 28 Mei 1862.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK, Voorzitter.
W. H. HOFSTEDE, Griffier.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Men zegt, dat Kardinaal *Antonelli* bij het afscheid nemen tot Generaal *de Goyon* gezegd heeft:

„Generaal, kom niet te Rome terug, uw rol is er ten einde, de Keizer volhardt ten einde toe bij zijne politiek. Wat ons betreft, zoodra de Sardiniërs de hoofdstad van het R. Catholicisme zullen binnenkomen, zijn wij gereed om te vertrekken. Al onze schikkingen zijn daartoe genomen."

Een niet onaardig vertelseltje. Maar men *moet*, ten aanzien der Romeinsche kwestie, elkander wel wat op den mouw trachten te spelden, want *nieuws*, dat tevens waarheid bevat, is er niet, of — men moet zwijgen.

Antonelli zou verder aan de Europesche diplomatie hebben doen weten, dat als de Fransche troepen Rome verlaten, een Spaansch corps er de kazernes zal betrekken.

Pius IX moet in het Consistorie zeer bewogen zijn geweest en de Kerkvoogden met ontroerde stem hebben verzocht, om gezamenlijk voor de bekeering der Italiaansche priesters te bidden.

De ongeduldigste Italianen trekken gewapend naar de grenzen van Oostenrijk en in Brescia, waar onlangs etteltjke Italianen, die tegen de Oostenrijkers complotteerden, werden gearresteerd, kon men dezer dagen op de hoeken der straten lezen: „leve de Republiek! leve *Garribaldi!* weg met *Victor Emmanuel!*"

Men zegt, dat Oostenrijk niets liever wenscht, dan een aanval van die avonturiers, ten einde in een oogwenk te Milaan te zijn.

De weg derwaarts ligt open.

Te Napels had eene vrij levendige demonstratie plaats ten gunste van *Garribaldi*.

De linkerzijde der Pruissische Kamer heeft een ontwerp-adres van antwoord gesteld op de aanspraak, waarmede die Kamer, namens den Koning, is geopend. Zie hier, wat men betreffende dit stuk mededeelt:

In den aanhef geeft de Kamer hare Monarchale gevoelens te kennen en verzekert, dat te midden der agitatie van den laatsten tijd, 's lands gehechtheid aan den Koning zich duidelijk heeft doen kennen, hoezeer bijzondere belangen de banden tusschen troon en volk wilden losmaken. Vervolgens wordt in korte woorden de geschiedenis der jongste gebeurtenissen nagegaan, die der ontbonden Kamer regt hebben doen wedervaren, daar het Ministerie verklaard heeft, dat zeer goed kan verwezenlijkt worden wat zij verlangde. In het bijzonder wordt het gevaarlijke der verkiezings-circulaires aangetoond, die 's Konings naam in den strijd der partijen getrokken hebben. Over de Hessische kwestie wordt gezegd:

„De geestkracht en waardigheid waarmede U. M. in den laatsten tijd tegen de Hessische Regering is opgetreden, heeft alle vaderlandslievende harten met vreugde vervuld. Zoo Uwer M's. Regering in de zaak van Hessen de wettigheid in haar geheelen omvang verzekert, zoo zij de kieswet van 1849 doet herstellen evenals de grondwet van 1831, en langs uitsluitend constitutionnelen weg uit die constitutie doe verwijderen de bepalingen, welke men in strijd zegt te zijn met de bondswetten, zoo eindelijk Pruissens handeling in deze, gelijk eene onafhankelijke groote Europesche Mogendheid voegt, niet eindigt dan met de algeheele genoegdoening voor de lang gekrenkte eer en belangen van Pruissen, zal de natie met vreugde U. M. aanbieden wat ter bereiking van dat doel noodig is."

Het slot van het ontwerp luidt aldus:

„Het Pruissisch volk *verlangt* de wetten, noodig voor de ontwikkeling der constitutie, het ophouden van de hierarchische en piëtistische invloeden in den staat en in de school, de verwijdering, langs constitutionnelen weg, van den tegenstand door een der Wetgevende Magten (het Huis der Heeren) tot dusverre tegen elk verlangen van dien aard aan den dag gelegd. Verre van aan de prerogatieven der Kroon te kort te willen doen, kunnen wij haar niet beter versterken en steunen, dan door aan U. M. onze eerbiedigste overtuiging te kennen te geven, dat geene Regering, welke op die punten zich tegen de behoeften des volks verzet, in staat zou zijn de belangen der kroon en des lands te dienen, vooral in Pruissen, welks magt geheel berust op de zedelijke geestkracht en de hartelijk gevestigde sympathie des volks. Overtuigd, dat eene waarlijk behoudende en monarchale staatkunde slechts dien weg heeft te volgen, veroorloven wij ons tot het vaderlijk gemoed van U. M. het eerbiedig verzoek te rigten, dat gij uw getrouw volk den openbaren vrede hergeeft, door grootmoediglijk te voldoen aan de volkswenschen, en uwen troon duurzame en toenemende kracht te geven op den onwrikbaren grondslag van de liefde des volks."

De steller had eene goede pen, maar *Wilhelm I* behoeft niet tusschen de regels in te lezen, om tot deze toepassing te komen: „de Koning bestuurt, maar regeert niet!"

De Polen laten hunne stem hooren boven uit het Europesche pruttel-orkest.

„Wij vergen van de Muscoviërs geene opoffering — zegt een Poolsch dagblad — maar alleen regt, namelijk teruggave der aan Polen voorheen met geweld en list ontweldigde landstreken.

„Omtrent het tijdstip dezer teruggave zullen wij het gemakkelijk en schielijk eens kunnen worden. Hoe eerder zij plaats heeft, des te beter. Onverwijlde teruggave zou het regtvaardigste en verstandigste zijn; want eene oude zonde, welke niet is goedgemaakt, bezoedelt het geweten van volk en Regering, en leidt tot steeds grooter zonde, zoolang zij niet wordt geboet.

„Die teruggave wordt door Goddelijk en door menschelijk regt gevorderd. Geef aan ieder wat hem toekomt! Gij zult het goed van uwen naaste niet begeeren! deze voorschriften zijn de grondslag van elke maatschappij, die niet meer uit wilden bestaat."

Zoo iets te schrijven, alleen in de studeerkamer, is niet moeijelijk, maar de Muscoviërs te laten doen wat men op zoo hoogen toon gebiedt, zal iets anders eischen dan eene scherpe pen.

Intusschen, men durft en die durft heeft de halve wereld, zegt men wel eens.

Koning *Otto* van Griekenland heeft de zitting der Kamers door den Minister-President doen openen en beloofd: eene nationale garde, Italiaansch model, eene nieuwe kieswet op den grondslag van 't algemeen stemregt, vermeerdering van het getal afgevaardigden van 46 op 80, enz. enz.

't Zijn de gewone presenten na een oproer.

De Generaal *Buttler*, die New-Orleans heeft bezet, is er niet *te huis*. Men gehoorzaamt hem uit dwang en dat verbergt men niet. Dat hij op deze wijze geen pleizierig hoofdkwartier heeft, blijkt uit onderstaande proclamatie:

„Aanranding van personen of goederen, welke onder bescherming van de vlag der Unie staan, wordt met den dood gestraft.

„Een ieder moet de vlag der Unie met den uitersten eerbied bejegenen, zullende hij anders streng worden gestraft.

„Alle winkels en plaatsen van uitspanning moeten op de gewone wijze open blijven en in de kerken moet dienst worden gedaan, gelijk in tijd van diepen vrede.

„Er zullen vanwege de Unie ambtenaren worden aangesteld, om al wat men in de dagbladen zou willen plaatsen vooraf te onderzoeken."

De Zuidelijke troepen in Amerika wachten te Richmond den vijand af.

't Schijnt dus, dat zij zich te zwak rekenen om aanvallenderwijze te ageren en dit is geen goed voorteeken.

Zal de uitslag dier bataille voor de groote kwestie beslissend zijn?

De Engelsche pers zegt: „overwint het Zuiden, dan is de onafhankelijkheid dier Staten een *feit* — wordt het Zuiden verslagen, dan heeft het Noorden die overwinning altijd te duur."

Waarom? — dit zegt de *partijdige* Engelsche pers niet.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

— De *Kamper Courant* meldt dd. 28 jl.:

„Naar men uit eene geloofwaardige bron verneemt, is aan den heer *Lamb. ten Cate* te Enschedé, op zijn daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend als burgemeester te Enschedé, en is in diens plaats benoemd de heer de heer *Loeff*, ontvanger der registratie, enz., aldaar, tevens lid van den gemeenteraad.

(Dit is reeds in het vorig nommer door ons medegedeeld.)

„Zoodanig bij telegram opgeroepen, is de heer *Loeff* naar 's Hage vertrokken en van daar gister avond geretourneerd, en wel onder zeer gunstige voorwaarden, te weten: dat hij in zijne betrekking en anciënniteit als ontvanger verblijft; dat zijne betrekking door een surnumerair zal worden waargenomen, onder genot van twee derde van het salaris, terwijl een derde verblijft aan den heer *Loeff*.

„Bij de vele werkzaamheden, die door den brand zijn ontstaan, zal aan dat kantoor een tweede surnumerair worden toegevoegd (*niet aardig*), doch of deze ook in eenig salaris zal deelen, schijnt nog niet met zekerheid bekend; dit is zeker, dat Enschedé eene Rijks-subsidie zal genieten en daaruit veronderstelt men, dat die tweede surnumerair zal worden schadeloos gesteld.

„Het is te wenschen, dat de heer *Loeff* zich zijne nieuwe betrekking niet zal berouwen en alles in dien stand brengen, dat men later niet te klagen heeft; zooals nu wordt gesproken, dat men het gemeentehuis slechts voor 5 mille voor brand heeft verzekerd en dat de toren in het geheel niet is verzekerd.

„De Hervormde kerk verzekerd zijnde voor 24 mille, is nu het overschot gewaardeerd op 25 mille; het orgel, hetwelk 10 mille had gekost, was met de banken enz. verzekerd tegen 12 mille."

Bovenstaand berigt is hier en daar niet zeer duidelijk.

— Den 26 Mei is bij het Provinciaal Geregtshof in Overijssel in openbare behandeling genomen de zaak van A. *Hulsbeke*, *G. J. Goorhuis* en *B. Kotter*, die bij bevelschrift van 19 Maart jl. door de Arrondissements-Regtbank te Almelo ten criminele verwezen zijn naar voornoemd Hof, daar ze worden beschuldigd in den avond van 29 December jl. in de nabijheid van Denekamp, in het portaal van een aldaar staand tolhuis, den wever *Gradus Johannes Gortemaker* op eene afschuwelijke wijze te hebben om het leven gebragt.

Ten 10 ure is de zitting geopend en het Hof hield zich met het hooren der 10 à charge gedagvaarde getuigen tot 3 ure onledig.

Onder die getuigen bevonden zich twee geneesheeren, naar de verklaringen van deze schijnt de dood van het slagtoffer der drie booswichten als een gevolg hunner mishandeling dadelijk daarna ontstaan te zijn.

Den volgenden dag ten half elf ure zou de teregtzitting voortgezet worden.

— Aan verschillende gedetineerden in het huis van correctie te Hoorn, is weder eene meerdere of mindere gratie

verleend van de nog te ondergane gevangenisstraf. Vier hebben geheel ontslag bekomen van den nog onvervulden straftijd, terwijl aan 23 een afslag is verleend, respectivelijk van 6 à 3 maanden.

— Men schrijft uit Harlingen 27 jl.:

De Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, (derde kamer) deed uitspraak in eene niet onbelangrijke zaak. Mr. A. *J. B. Stoffels*, als schoolopziener de handelsschool willende bezoeken, was hem de toegang daartoe geweigerd geworden. Vandaar proces-verbaal en eene vervolging voor een der Kantongeregten, welke echter met eene vrijspaak eindigde, op grond van het bewezene der ten laste gelegde feiten. Op het hooger beroep van het O. M. daartegen ingesteld, heeft de regtbank het vonnis van den kantonregter vernietigd en beslist, dat de handelsschool, niet zijnde eene inrigting van lager onderwijs in den geest der onderwijswet, het ten laste gelegde feit als zoodanig niet strafbaar was.

—In de laatste dagen hebben zich te Harlingen verscheidene gevallen van typhus opgedaan, van welke sommige een doodelijken afloop hebben gehad. Vrijdag ll. stierven er niet minder dan acht personen.

— In den nacht van den 26 dezer is eene vrouw in de Varkensstraat te Arnhem bevallen van een kind van het mannelijke geslacht, met twee hoofden; twee halzen, drie armen en vier handen (aan een arm twee) en vier tepels, zijnde twee aan twee boven elkander geplaatst. Het benedengedeelte van het ligchaam is daarentegen goed gevormd. Het kind heeft niet geleefd. De moeder is welvarend. *Arnh. Ct.*

— De bekende rundvee-ziekte, tongblaar genaamd, heeft in de omstreken van Delft betreurenswaardige verderingen gemaakt. Bijna geen enkel landbouwer, wiens vee niet in meerdere of minder mate door die ziekte is aangetast; langs de weilanden gaande ziet men allerwege de koeijen met afgemaaid gras voederen, daar deze dieren niet in staat zijn zelven het voedsel tot zich te nemen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs. Te St. Omer stierf dezer dagen een oude hartstogtelijke rooker, die behalve eene bonte collectie van cigarenkokers, tabaksdoozen en tabakszakken en andere rookers-liefhebberijen, 682 pijpen, de eene al fraaijer dan de andere, heeft nagelaten.

— Eene groote glazen tafel uit de fabriek St. Gobain te Parijs, die men op 150,000 francs schat, is bij het uitpakken op de Londensche tentoonstelling in meer dan duizend stukken gebroken.

— In de dezer dagen in het licht verschenene *Annuaire diplomatique Français*, die in het Ministerie van Buitenl. Zaken geredigeerd wordt, komt Italie voor het eerst als een op zich zelf staand Koningrijk voor. Behalve Koning *Victor Emmanuel*, worden er geene andere Italiaansche Vorsten, dan de Paus en de Vorst van Monaco in genoemd.

— De Keizer heeft, op den dag dat hij den heer *Ingres* tot lid van den Senaat benoemde, het laatst voltooide schilderstuk van dien kunstenaar, *Jezus in den tempel*, voor 150.000 francs van hem gekocht.

— Iemand (Een tweede Tijl Uilenspiegel?) te Marseille heeft twee vleugels vervaardigd, waarmede hij zal vliegen in de rigting die hij verkiest.

(Als hij moest vliegen in de rigting die een ander verkoos, zou hij wel eens een gevaarlijken reiswijzer kunnen krijgen.)

ENGELAND.

— Aangaande de jongste reis van den Prins van Wallis, in het Heilige Land, worden de volgende bijzonderheden gemeld. Te Jeruzalem had Z. K. H. bij den westelijken muur van den tempel eene zamenkomst met den opperrabbijn en andere hoofden van de Israëlitische gemeente. De Opper-rabbijn verscheen in vol feestgewaad en droeg de insigniën van Chacham Bashi; eene hoedanigheid die hem, aangezien zij door den Sultan wordt verleend, met eene groote burgerlijke magt bekleedt. De Prins ontving de deputatie allerminzaamst en onderhield zich geruimen tijd met den Opper-rabbijn; wien hij o. a. vroeg of hij werkelijk geloofde, dat de zware muur, waarvoor zij stonden, een deel was van het groote meesterstuk van Koning Salomo? Het gemotiveerd bevestigend antwoord op deze vraag, maakte een bijzonderen indruk op den Prins, want hij ontblootte zijn hoofd, als blijk van opregten eerbied voor de heiligheid van deze plek, en verzocht onmiddelijk den Opper-rabbijn, een gebed voor zijne moeder, de Koningin van Engeland, uit te spreken. De geestelijke voldeed aan dit verlangen en sprak luide een Hebreeuwsch gebed uit voor de gezondheid van Koningin Victoria, en dat zij nog langen tijd mogt regeren met eene wijsheid, gelijk aan die van Koning Salomo. Na afloop van dit gebed sprak de geheele deputatie luide „het amen" uit. De Prins liet zich het gebed vertolken en was er zeer door bewogen; inzonderheid, toen nu de Opperrabbijn den Koning der Koningen aanriep, dat de ziel van wijlen den Prins-gemaal in vrede mogt rusten in het Rijk van eeuwige gelukzaligheid.

Z. K. H., vergezeld door den Opper rabbijn, bezocht hierop de synagogen, welke schitterend verlicht, als op een feestdag gedecoreerd en eivol bezet waren. Hier werden gebeden voor Z. K. H., voor Prins Alfred en de geheele Koninklijke familie opgezonden. In de eerste door den Prins bezochte synagoge, verlangde hij eene heilige Wetsrol te zien en beschouwde het gewijde boek met grooten ernst. De Prins begaf zich daarna met den Opper-rabbijn naar de twee nieuwe synagogen en het Rothschild-hospitaal, gedurende welken tijd zij het onderhoud schier onafgebroken in de Italiaansche taal voortzetten. De minzaamheid en de belangstelling van Z. K. H. bij deze gelegenheden worden zeer geroemd.

— In den nacht van 25 jl. heeft een brand, in de wijk Cripplegate aan 4 personen het leven gekost; eene vrouw, die naar beneden viel, terwijl men haar met de reddingladder wilde aflaten, eene oude dame van 60 jaren, een man van 37 en eene dienstbode van 23 jaren, werden letterlijk verbrand.

DUITSCHLAND.

Berlijn. In een koffijhuis op het Prater te Weenen geeft thans eene troep koordedansers voorstellingen, waarbij eene 74jarige matrone, zekere madame Porte, de moeijelijkste kunsten verrigt.

— De stedelijke Regering van Augsburg heeft eene gift van 100 000 florijnen, ten behoeve van het stads-ziekenhuis, op voorwaarde dat de zusters van liefde er in zouden toegelaten worden, van de hand gewezen.

(Aangeboden diensten zijn zelden aangenaam, en geld toe — dat wil in 't geheel niet.)

— De Oostenrijksche Regering heeft een officiele catalogus van de Oostenrijksche voortbrengselen van nijverheid, die op de Londensche wereldtentoonstelling aanwezig zijn in drie talen, Duitsch, Fransch en Engelsch laten drukken. Het boek is in typographisch opzigt daaardoor merkwaardig omdat het voor zoo verre wij weten, het eerste boek is, dat op maïs papier gedrukt is.

— Deelden wij onlangs mede, dat te Rurhort een zoon zijn eigen 72jarigen vader voor schuld liet gijzelen, thans kunnen wij een tegenhanger daarvan mededeelen, en wel uit Gera, in de onmiddelijke nabijheid dier plaats gelegen.

Een achtenswaardige grijsaard, vader van vier bemiddelde zonen, waarvan twee als burgemeester in de plaatsen waar zij zich gevestigd hadden, fungeerden, werd wegens schulden gegijzeld.

Ieder verwachtte nu, dat de bemiddelde zonen hunnen in nood verkeerenden ouden vader ter hulpe zouden komen.

Men vergiste zich danig. Geld te geven, dat was voor de rijke zonen iets onmogelijks.

Een dier brave kinderen maakte de zeer gegronde aanmerking: „Wel nu, pa mag wel blij zijn, dat hij in gijzeling is geraakt, hij heeft het er veel beter dan te huis."

Tegen zulk eene logica was niets in te brengen. De schuldeischer echter, verstandiger en menschelijker, liet den oude los en gaf hem nog eene aanzienlijke ondersteuning in geld bovendien.

De oude man had twee maanden en tien dagen in de gevangenis gezeten; ware het op zijne zonen aangekomen, dan zat hij er nog in.

Wat zal die kinderen nog overkomen eer zij grijs zijn als hun ongelukkige vader?

BELGIE.

Brussel. Twee minderjarige kinderen eener groote Engelsche familie, door den tweeden man hunner moeder aan hun voogd ontvoerd, zijn tegen hun zin en gewelddadig door dien voogd met behulp der politie hernomen en naar Londen ingescheept. De jongen en zelfs het meisje hebben een levendigen tegenstand geboden, zóó zelfs, dat een politieagent van het meisje een dolksteek ontving.

LAATSTE BERIGTEN.

De Raad van State zond het wets-ontwerp op het middelbaar onderwijs terug aan den Minister van Binnenlandsche Zaken. De indiening van dit ontwerp bij de Tweede Kamer wordt dus spoedig tegemoet gezien.

De aide-de-camp van Keizer *Napoleon*, Generaal Graaf *de Montebello*, is benoemd tot commandant van het Fransche bezettingcorps te Rome.

— Grootvorst *Constantijn* is benoemd tot Onderkoning van Polen.

— Officiëel wordt uit New-York gemeld, dat het pantserschip *de Monitor* en 4 kanonneerbooten der Unie, door de batterijen der Zuidelijken op fort Darling, zijn teruggedreven, en dat het Noordelijk escader naar Jamestown is geretireerd.

President *Lincoln* vernietigde de proclamatie van den heer *Thauter*, waarbij deze, op eigen gezag, de slaven in Georgie, Florida en Carolina vrij verklaarde.

Effectenbeurs te Amsterdam.

30 Mei. Ned. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pct. $62\frac{15}{16}$, dito 3 pct. $74\frac{3}{4}$, 4 pct. $98\frac{5}{8}$. — Spanje oubep. stukken 2 pct. $43\frac{7}{16}$ — Rusland 1798 en 1816 5 pct. $101\frac{5}{8}$. — Oostenrijk Met. 5 pct. $51\frac{1}{16}$, dito rente Amst. 5 pct. $72\frac{3}{4}$; dito Nat Met. 5 pct. $59\frac{13}{16}$.

Graanmarkt te Amsterdam.

Tarwe onveranderd. 129 ponds jarige bonte Poolsche f 350. — Rogge f 6 lager. 123 ponds nieuwe Pruissische f 210. — Koolzaad onveranderd, op 9 v. op October $74\frac{1}{2}$ p. v. — Raapolie op 6 weken f $45\frac{1}{4}$, vliegend f 44.

Telegrafische depêches van heden.

Leeuwarden, 30 Mei.

Tarwe.
Per mud.
71 kilo witte f 8.80
68 " " 8.10
72 " roode 9 30
68 " " 7 60

Rogge.
Per mud.
72 kilo Inlandsche f 7 75

Garst.
Per mud.
60 kilo winter f 5 00
58 " " f 4 65

Haver.
Per mud
58 kilo dikke f 3.80
45 " brouw f 3.50
40 " voer 2.90
40 " zwarte 2 85

Boonen.
Per mud.
Paardeboonen f 7-00.

N Koolzaad.
f 15.00 tot f 0.00

Lijnzaad.
f 12.00 a f 0.00

Kanariezaad.
f 8.75 tot f 00 00

Boter.
Per ¼ ton f 41.50

N Kaas.
Canter f 22 50

Granen slap — prijzen nominaal — flaauwe stemming.

Zwolle, 30 Mei.

Tarwe nieuwe f 9.50 a f 8.50. Ruwarige f 00.00 — Rogge nieuwe f 8,00 a f 7.00 — Boekweit nieuwe f 8 20 a f 7.00 — Gerst f 7.00 a f 6,00 — Haver f 4,50 a f 4 — Paardeb. f 9.00 a f 8.00. — Duiveboonen f 0 — Aardappelen f 3,50 a f 2.40 — Boter per Ned. pond f 1.00 a f 0.85, per 20 Ned. ponden f 21.50 a 20.50.

ASSEN, 31 Mei.

— In de *Provinciale Noord-Brabantsche en 's Hertogenbossche Courant* van 26 Mei: leest men het volgende:

„Alhier en elders wordt het gerucht verspreid, dat Mr. Baron *van Hugenpoth* zijn werk betrekkelijk de kloosters in Nederland zou hebben herroepen; wij zijn verzocht, dat gerucht als eene bepaalde onwaarheid tegen te spreken."

— Aangezien de heer Mr. *J. P. J.* A. Graaf *van Zuylen van Nyevelt* verzocht heeft, ditmaal voor de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal *niet* in aanmerking te komen, worden de kiezers in het hoofdkiesdistrict Zwolle door eenige medekiezers ernstig aangespoord, om, hunne stemmen uit te brengen op den heer Mr. *G. Groen van Prinsterer*.

De Redactie van de *Kamper Ct.* beveelt den heer *Hovy* te 's Hage aan.

— Uit Haarlem wordt gemeld, dat door de kiezersvereeniging „de Eendragt," de eenige aldaar bestaande, met 19 van de 34 stemmen, tot kandidaat voor de aanstaande verkiezing van een lid der Tweede Kamer voor dat district, is gekozen de Generaal-Majoor *van Mulken*. Het aftredend lid Mr. J. *Heemskerk Bz.* bekwam 12 stemmen.

— Eene vergadering van kiezers te Sneek stelt als candidaat voor de Tweede Kamer den heer Mr. A. F. *Jongstra*, Advocaat te Heerenveen.

— Jl. Zondag heeft Z. M., na de godsdienstoefening in de Nieuwe kerk te Middelburg te hebben bijgewoond, het burgerweeshuis te dier stede bezocht. Een der weeskinderen deed een korte toespraak tot den Koning, die daarop een hartelijk antwoord gaf. Verder op den dag had de togt naar Veere en het buitenverblijf Overduin plaats, waar, zoo als in ons vorig nommer reeds kortelijk is gemeld, de eigenaar, de heer *de Jonge van Ellemeet*, 150 familiën van alle standen had uitgenoodigd en aan deze een vrij onthaal bood. Het landhuis was zeer fraai gedecoreerd en de salons voor Z. M. waren met smaak ingerigt. In een dier zalen was een zoogenaamde Zeeuwsche schotel, door mevrouw *de Jonge van Ellemeet* zelve met veel zorg en naauwlettendheid gearrangeerd. Door een Zeeuwschen schotel verstaat men een plateau, waarop alle mogelijke hier bekende vruchten en bloemen zijn gerangschikt, zoo zelfs dat men, gelijk ook nu het geval was, er druiven, aardbeziën, ananassen, perziken, enz. in weerwil van het jaargetijde bijeen ziet.

Nadat Z. M. het dejeuner had gebruikt, werd onder geleide van muziek eene wandeling gemaakt en werden de hertenkamp, de schoone oranjerie en de stallingen bezocht.

Nu werd Z. M. de pachthoeve aangewezen en binnengeleid. Terwijl de pachter het genoegen had, den Koning zijne vrouw en kinderen benevens eenige bekenden voor te stellen, en Z. M. uitgenoodigd werd een oogenblik in den huiselijken kring gemeenzaam plaats te nemen, naderde een bejaarde boer den Koning om HD. eene zilveren tabaksdoos te vertoonen. „Die heb ik nog van uw grootvader gekregen," sprak hij, „gij weet wel, Willem de eerste." — „Ja ja wel," antwoordde Z. M., „maar bij welke gelegenheid was dit?" — „Met ringrijden, Sire," zeide de boer, „uw grootvader gaf die doos tot prijs en ik won die; ik heb zoo als U ziet, het oranjelint nog bewaard, waarmede ze ten toon gesteld hing." — „Ei, zoo!" zeide Z. M., „en wanneer was dat dan?" — „Nu bijna veertig jaar geleden Sire, in Vrouwepolder." — „Zoo," sprak Z M., „dus in het jaar.......?" — „Ja, dat heb ik niet onthouden," zei de boer, „ik weet alleen dat het veertig jaar geleden is. Neem het mij toch niet kwalijk, dat ik dit niet weet." — „Volstrekt niet," gaf Z M. ten antwoord, „ik vroeg het maar zoo." — „Och ja" zei de man daarop, „dat komt zoo met de jaren, dan gaat het geheugen weg en ik kan ook altijd beter met geld dan met jaren rekenen."

Hierop bragt de pachter met de aanwezigen een toast uit op Z. M. en allen klonken met den Koning.

— Omtrent het bezoek, door den Koning aan het buitenverblijf Overduin gebragt, deelt men de volgende bijzonderheid mede:

Een landman van Serooskerke naderde den Vorst aldaar met de bede, dat het Z. M. behagen mogt hem ook eenmaal de hand te drukken, die het voorregt genoten had dezelfde eervolle onderscheiding te genieten van H. D. grootvader en vader. Op goedhartige wijze voldeed de Koning aan dit ongekunsteld verlangen tot innige vreugde van den vrijmoedigen, doch eenvoudigen man.

(In de meeste der 130,000 rekwesten, die *Victor Emmanuel* te Napels ontving, werd heel wat anders gevraagd.)

— Men verneemt, dat de algemeene vergadering van aandeelhouders in maatschappij: *de Landhuishoudkundige School* op Woensdag 25 Junij zal plaats hebben in het concerthuis te Groningen.

— In den avond van 28 dezer is bij een ingezetene te Groningen in het voorhuis een pasgeboren kind van het vrouwelijk geslacht ten vondeling gelegd, hetwelk slechts met eenige lompen was bedekt. De politie doet onderzoek, terwijl het kind voorshands aan eene vrouw in bewaring is gegeven.

— Het berigt, door deze Courant overgenomen, betreffende de onderlinge assurantie-maatschappij van de heeren *de Jong en Co.*, was niet geheel juist. De f 8,13 per mille wordt alleen betaald voor het tweede onderdeel, waarin vallen de heerenhuizen in voorsteden, dorpen, vlekken en ten platten lande, zoodat het eerste onderdeel (de huizen in de steden) en het derde onderdeel de boerderijen) niet in de brandschade betalen.

— Men schrijft uit Odoorn aan de *Groninger Courant*, 27 jl.:

„De veenboeren, zoo hier als genoegzaam in geheel het Oostelijk gedeelte van Drenthe, verlangen vrij algemeen naar droogte, omdat de tijd daar is, waarop hunne veenen ter beboekweiting dienen gebrand te worden, waaraan ze tot hiertoe nog weinig of niets hebben kunnen verrigten. Overigens mag de landbouw gunstig genoemd worden. De rogge belooft een goeden oogst; de aardappelen en tuinvruchten groeijen welig. Gerst, erwten en boonen, alles laat

zich goed aanzien. De weilanden leveren ruim weide op en de hooilanden voorspellen een goeden hooioogst. De ooftboomen echter zullen over 't algemeen wel minder vrucht opleveren dan ze in den bloeitijd beloofden, dewijl de meeste bloesems door inkrimping verslagen zijn.

— Men schrijft van de Londensche markt op 26 jl. gehouden, ten aanzien van de boter dit: hoewel de aanvoer en wel voornamelijk van Hollandsche veel minder was, hebben toch de onverkochte partijen der vorige week de prijzen aanmerkelijk lager gebragt. Weinig kooplust in afwachting van meer daling. Van Kiel geen voorraad en de notering slechts nominaal. Kaas bijna zonder eenigen handel. Spek iets beter afgegaan. Hammen flaauw.

† **Sleen**, 28 Mei. Op de jaarmarkt, gisteren voor de eerste maal alhier gehouden, waren onder anderen aangebragt 211 runderen, geldende van f 15 tot f 95; 196 Drentsche schapen, geldende van f 3.50 tot f 8.50, 78 oude varkens, geldende van f 14 tot f 30; 45 biggen, geldende van f 5 tot f 8,50. De handel in runderen was niet zeer levendig, omdat er van buiten de gemeente geene of weinig kooplieden waren; in varkens en schapen was de handel zeer levendig, zoodat weinige daarvan onverkocht zijn gebleven. Niettegenstaande het den geheelen dag stevig regende, werd de markt nog al druk bezocht. Met de najaarsmarkt hoopt men beter weêr te hebben. De ruime brink en pleinen, die hier zijn, en de korte afstand van vijf omliggende gemeenten, zal in het vervolg, naar men hoopt, vele koopers en verkoopers en andere bezoekers lokken.

† Ten bewijze, dat men ook hier zich toelegt, om vroeg nieuwe aardappelen te hebben, kan dienen, dat de heer *Johannes Brookman*, wethouder dezer gemeente, in zijn tuin reeds nieuwe aardappelen heeft, waarvan hij heeft gegeten die zoo dik als een kievitsei en redelijk goed van smaak waren.

• **Donkerbroek**, 29 Mei. De veldvruchten staan dit jaar bijzonder goed. In de gemeente Oostsellingwerf beloven vooral de aardappelen veel; ook de rogge munt uit en de weidelanden prijken met gras, waarvan kwaliteit en kwantiteit niets te wenschen overlaten. Ook de tuin- en boomvruchten doen goede beloften. Men is hier en in de omstreken al druk bezig met maaijen, en de grasmaaijers verklaren eenparig nimmer zoo vroeg zulk eene groote hoeveelheid gras voor de zeis gehad te hebben. — Met den nieuwen straatweg door dit dorp maakt men spoedig vordering eene verbetering vooral voor de boeren uit het Oosteind van Donkerbroek. — Onze nieuw beroepen predikant *Klinkenberg* van Voorburg, zal Zondag den 15 Junij zijne eerste predikbeurt alhier vervullen.

† **Meppel** 30 Mei. Uit een deswege opgemaakt verslag blijkt, dat het ten vorigen jare alhier opgerigt weduwenfonds telt 22 leden, die aan contributien hebben bijeengebragt f 355.70, terwijl de uitgaven hebben beloopen f 66.09[5], en het batig slot over 't eerste maatschappelijk jaar beloopt f 289.60[5]. Hieruit blijkt, dat deze hoogst nuttige en zeer solide inrigting niet dien onverdeelden bijval vindt, welke de oprigters zich daarvan voorgesteld hebben.

† **Oosterwolde**, 28 Mei. Maandag avond had alhier onder leiding van onzen geachten hoofdonderwijzer, den heer *G. Noordhof*, het zoogenaamd potverteren van het hier bestaande zanggezelschap *de Harmonie* plaats; na eerst eenige zangstukken te hebben uitgevoerd, werd het feest besloten door een bal, gedirigeerd door de heeren J. B. en B. V. Met het volste regt kan er gezegd worden, dat alles niet alleen in de beste orde, maar ook met de meeste juistheid is uitgevoerd. Men hoopt algemeen dat het gezelschap eene publieke voorstelling zal geven, ten einde de voordeelen daarvan voor het een of ander liefdadig doel worden gebruikt.

† **Smilde**, 30 Mei. Schrijft men uit Franeker, dat men in derzelver omstreken reeds aan 't grasmaaijen is, iets, dat aldaar in vele jaren, omstreeks dezen tijd, niet mogt gebeuren hier kan men reeds hooi in oppers zien staan. Alle gewassen staan hier overigens bijzonder voordeelig.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

Te Leeuwarden heeft de gemeenteraad op het adres van den heer *Singels*, instituteur aldaar, waarbij deze verzocht dat hem ter zake van ongeschiktheid om zijne functiën waar te nemen, eervol ontslag uit zijne betrekking zoude worden verleend, eene afwijzende beschikking genomen.

— Te Maassluis is beroepen ds. *J. A. P. Ris Lambers* te IJsselmuiden.

— Men verneemt, dat tengevolge van de opheffing van de beide Depart. voor de Eerediensten, eerlang eenige ambtenaren van de beide Departementen gepensioneerd of op wachtgeld gesteld zullen worden.

— In den kerkeraad der Nederduitsch-Hervormde gemeente te Utrecht is het verzoek van het Nederlandsch Zendelinggenootschap, om als naar gewoonte op het Pinksterfeest in de kerken eene collecte te mogen houden, met meerderheid van stemmen afgewezen, op grond dat die instelling niet in voldoende mate een specifiek Christelijk karakter draagt.

† **Dalen**, 30 Mei. Bij raadsbesluit zijn hier ten gevolge van het gehouden vergelijkend examen, tot onderwijzer te Wachtum en Nieuw-Schoonebeek benoemd: *L. Bras* van Valthe en *Schrameijer* van Coevorden, terwijl tevens, door het vertrek van den hulponderwijzer *H. J. Begeman* naar Groningen, in diens plaats tot hulponderwijzer, in de hoofdschool alhier, is benoemd *L. Hovenkamp* van Smilde.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe

Bij arrest van den 30 Mei is J. H. van W. te Schoonebeek, schuldig verklaard aan diefstal bij nacht op een bewoonde plaats en veroordeeld tot 45 dagen cellulaire gevangenisstraf.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

30 Mei. A. W. te Schoonoord, wegens moedwillige mishandeling, gepleegd onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot f 8—*„* boete. — G. L. te Emmen, wegens moedwillige mishandeling, gepleegd onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot f 8—*„* boete. — M. A. B. te Hoogeveen, wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst, als niet wettig bewezen, vrijgesproken.

Kantongeregt te Assen.

30 Mei. *Veroordeeld*: R. F. te Noordbarge, wegens het hebben van plaggen in eene hoop binnen den afstand van vijf ellen van een huis, zonder toestemming van Burgemeester en Wethouders, tot f 2.50 boete en subsidiaire gevangenisstraf van 2 dagen. — G. Z., E. J., C. T. en K. S., allen te Noordbarge, wegens het zetten van een mesthoop op een plein, ieder tot f 2.50 boete en subsidiaire gevangenisstraf van 2 dagen.

Vrijgesproken: A. T. te Assen, gedagvaard geweest wegens het laten staan van eenen wagen op een publiek voetpad te Assen, waardoor de vrijheid en veiligheid van den doorgang werd belemmerd en R. K. te Emmen, gedagvaard geweest wegens het zetten van mesthoopen en vuilnis op een plein, als niet wettig en overtuigend bewezen.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER, welke slechts 2 uur 't levenslicht mogt aanschouwen, M. DARWINKEL, geliefde Echtgenoote van

G. H. HEIN WINEKE,
Med. pract.

Gieten, 29 Mei 1862.
Eenige kennisgeving.

Den 31 Mei 1862 is te Assen bevallen van een' ZOON A. VAN SLOOTEN—GRATAMA.
Eenige kennisgeving.

Werd voor slechts vier weken onze waarde vader ROELOF HARS door den dood van ons ontnomen—heden morgen te 5 uur behaagde het Gode, onze dierbare moeder FENNIGJE DEKENS, in ruim 67jarigen ouderdom, na langdurig lijden, door den dood van ons weg te nemen.

Assen den 29 Mei 1862. H. HARS.
Mede namens broeders en zusters.

Heden morgen ontsliep tot onze innige droefheid, zacht en kalm, onze geliefde en zorgdragende moeder GEESJE HUIZING, Weduwe ROELOF STEENBERGEN, na eene ongesteldheid van vijf dagen, in den ouderdom van 56 jaren.

Dedemsvaart, 30 Mei 1862.

L. STEENBERGEN.
R. STEENBERGEN.
A. STEENBERGEN.

Vrienden en bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Bij W. E. J. TJEENK WILLINK, te Zwolle, wordt uitgegeven:

PLATTE GROND VAN ENSCHEDÉ,

na den brand van 7 Mei 1862.

Deze KAART, die door hem kosteloos wordt verstrekt, is alom te bekomen tegen 25 cent voor de ***NOODLIJDENDEN DOOR DEN BRAND.***

LAGER-ONDERWIJS.

Op eene bezoldiging van f 350—*„*, wordt met 1o. Julij aanstaande een ***eerste HULPONDERWIJZER*** GEVRAAGD in de Zuiderschool te Assen.

Brieven franco aan den Burgemeester, vóór 15 Junij 1862.

HOOFDONDERWIJZER

te VOCHTELOO.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente Oostsellingwerf, noodigen mits deze uit **SOLLICITANTEN** tot de vervulling der vacerende ***HOOFDONDERWIJZERS-BETREKKING*** te Vochteloo, waaraan verbonden is eene jaarwedde van VIERHONDERD GULDEN, benevens VRIJE WONING en TUIN.

Het daartoe te houden VERGELIJKEND EXAMEN zal plaats hebben den 30 Junij aanstaande, 's morgens ten negen ure, en de vereischte stukken uiterlijk 15 Junij voorgaande ter SECRETARIE te Makkinga worden ingewacht.

Makkinga, 27 Mei 1862.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
G. W. F. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
De Secretaris,
P. A. BERGSMA.

ENSCHEDÉ.

Flikkrend stijgt de vlam ten hemel;
Onder 't luide straatgewemel,
Blijft de vuurzuil statig groeijen;
Menschen schreijen, dieren loeijen!
Ziet de vlammen door de daken!
Hoort de balken bonzen, kraken;
Deuren borten, stijlen storten,
Moeders kermen om ontfermen,
Dieren worstlen door de wrakken;
Rondom vult men balen, zakken,
Sleurt men kisten, torscht men pakken. —
Meer ontstoken, fel en gram,
Huilt de stormwind door de vlam,
Die door hout en dorre granen
Knettrend zich een weg komt banen.

SCHILLER: „Klokgieterslied," naar de vertaling van Mr. J. KINKER.

Nog slechts weinige dagen geleden was het nijvere Twenthe getuige van volksvreugde en volksfeesten, bij het bezoek, dat Nederlands Koning aan Overijssel bragt, toen plotseling de kreet werd gehoord: „Brand te Enschedé!" weldra gevolgd door de treurmare: „Enschedé bestaat niet meer!" eene mare die te meer treft, omdat men weet, dat daardoor honderde nijvere handen langen tijd van arbeid zullen verstoken zijn en reeds de meêwarigheid voor die streken is opgewekt, bij de berigten dat door den noodlottigen burgeroorlog in Amerika de grondstoffen weldra dreigen te ontbreken, en deels reeds ontbraken, die voor de katoen-industrie in Twenthe de levensvoorwaarde is.

Behalve de meerdere of mindere bekendheid aan die nijverheid in Enschedé, zijn over het algemeen de mededeelingen omtrent die stad schaarsch. Wij willen trachten haar meer algemeen te doen kennen.

Enschedé is een der meest oostelijk gelegene gemeenten van ons Land in het zuid oostelijkst gedeelte van Overijssel, aan den grooten weg van Deventer op Munster, ruim een uur van de Hannoversche grenzen. Men vindt het reeds vermeld in het jaar 1118, ook onder den naam van Anze of Ense, welke naam, zoo men wil, afkomstig is van de land- of eindscheiding, volgens anderen en meer geloofwaardigen van An-Esche, als zijnde gelegen aan den Esch in de Eschmarke. Naauw een eeuw oud, in 1228, werd het door de Utrechtschen in den oorlog met de Gelderschen en Overijsselschen verbrand, maar herbouwd zijnde verkreeg het in 1325 stadsregten en werd het eenigzins versterkt. In het jaar 1597 kwam Prins Mauri's voor deze plaats, toen van een aardenwal en twee grachten, een van binnen en een van buiten, voorzien en eischte haar van de Spanjaarden, op; geen geweld durvende afwachten, zonden de Spaansche bevelhebbers gemagtigden naar den Prins, om met hem wegens de overgave te onderhandelen. Onder voorwaarde van in de eerstvolgende maanden den Koning van Spanje, aan deze zijde van den Rijn, niet te mogen dienen, werd de vrije uittogt toegestaan, en de plaats ging aan de Staatschen over; maar om niet genoodzaakt te zijn er bezetting in te houden, werd zij van hare vesten ontbloot. Zoo heeft ook Enschedé gedeeld in de rampen der oorlogstijden en is meermalen gewonnen, versterkt en weder geslecht. Onder anderen werd het ook in het jaar 1672 bij een oorlog met den bisschop van Munster door diens troepen bezet. Den 20sten Mei van het jaar 1750 trof de stad een zware ramp: aan de oostzijde der stad bij de Eschpoort ontstond des voormiddags bij een bakker brand; een felle oostenwind blies dien aan, weldra werd ook een pakhuis met olie en brandewijn aangetast en binnen weinige uren waren het stadhuis grootendeels en meer dan 70 huizen tot den grond toe vernield; groot was de schade, vooral aan koopmansgoederen en koloniale waren, waarin hier met het naburige Munsterland een niet onaanzienlijke handel werd gedreven.

Dan de stad kwam deze ramp te boven door de meer en meer toenemende fabriekmatige nijverheid, die in zonderheid sedert het laatst der vorige eeuw in Twenthe snel ontwikkelde. In het jaar 1795 telde men in Enschedé 465 huisgezinnen, uitmakende 1835 zielen, terwijl de 5 marken waaruit het buitengerigt bestond telde 910 gezinnen en 4737 zielen, te zamen in de stad en buitengerigt 1375 gezinnen en 6572 zielen. In het jaar 1808 begrootte men de bevolking op meer dan 7000 zielen, welke grootendeels hun bestaan vonden in de spinnerijen, waar circa 100 machines aan den gang waren, en een aantal groote en kleinere fabrieken van boombazijn, diemet, katoen, baai, calamink en dergelijken; jaarlijks werden er toen 100 à 120 duizend stuks dezer goederen gefabriceerd, welker waarde op f 900,000 à f 1,000,000 werd begroot, terwijl circa f 300 000 aan werkloon werd uitbetaald. De machinale spinnerij, sedert weinige jaren er toen ingevoerd, hield er reeds 500 menschen bezig, die jaarlijks gemiddeld f 70 000 aan arbeidsloon verdiender. Bij de tentoonstelling in 1809 te Amsterdam gehouden, werden met bewondering de tentoongestelde goederen uit Enschedé van machinaal bewerkt garen vervaardigd, bezigtigd. De vereeniging van Noord-Nederland met Belgie was voor de Enschedésche nijverheid, even als voor geheel Twenthe, min gunstig en de welvaart der ingezetenen kwijnde, toen zij, na de afscheiding van Belgie in 1830, eene nieuwe vlugt nam, door uitbreiding der bestaande en oprigting van nieuwe fabrieken. Zoo werd in 1836 opgerigt de Enschedésche katoenspinnerij, die in 1857 met ongeveer 14,000 spindels werkte. Van 1850 tot 1855 werden er vier nieuwe katoenspinnerijen opgerigt door verschillende firma's, en voortdurend is het getal fabrieken vermeerderd, zoodat het geheele aantal fabrieken in het begin dezes jaars bestond uit 4 spinnerijen, 11 calicotsweverijen, 1 stoffenweverij en drukkerij 1 damas- en pellenfabriek 2 weverijen; voorts nog 1 ijzergieterij, 1 gasfabriek en 1 boekdrukkerij (de eerste in ons Land met een snelpers). In 1860 was het aantal fabrieken door stoom gedreven in de stad 11, te zamen met 14 ketels en van 223 paardenkracht en 7 fabrieken met 9 ketels en 118 p. d. k. in de voorsteden.

De bevolking is met de toeneming der nijverheid snel vermeerderd. Gelijk wij boven zagen waren er in 1795 465 gezinnen en 1835 zielen; in 1849 telde men er 745 bewoonde en 83 onbewoonde huizen, 766 gezinnen en 3778 zielen; op 1 Jan. 1860 4336 zielen. De vermeerdering is echter aanzienlijker, daar een groot gedeelte der te Enschedé werkende personen in de voorsteden wonen, die tot de gemeente Lonneker behooren; met de bevolking der voorsteden telt Enschedé thans ruim 8000 zielen die grootendeels in de fabrieken werkzaam zijn. Het dagloon in de fabrieken bedraagt voor

volwassen mannen . . . . 80 à 90 cents.
„ vrouwen . . . . 53 à 65 „

De ondergeteekende vraagt zoo spoedig mogelijk **twee KLEERMAKERSKNECHTEN,** hun WERK verstaande. Brieven franco of in persoon.
Coevorden, 29 Mei 1862.

J. H. SMEMAN.

In een groot gezin te ASSEN wordt zoo spoedig mogelijk verlangd, eene

Keukenmeid

van de P. G., goed kunnende koken en van goede getuigenissen voorzien.
Adresseren met *franco* Brieven onder Lt. **B**, aan den Boekhandelaar H. P. A. VAN GORCUM.

De VOLMAGTEN der Markten van Gieter- en Bonnerveen maken bij dezen bekend, dat de ***REPARTITIEN over die MARKTEN en over de derde Afdeeling van Bonnerveen, dienst 1862,*** voorloopig zijn vastgesteld en gedurende acht dagen, van af den zevenden Junij e.k., ter visie zullen liggen, en wel die over GIETERVEEN te Bareveld, en die over BONNERVEEN en de DERDE AFDEELING daarvan bij BARELD GROENWOLD te Bonnerveen.
30 Mei 1862.

De Volmagten der beide Markten,
C. E. KNIPHORST.
A. PRINS.

Uit de hand te koop,

om te aanvaarden tegen 1 November 1862: Eene ruime ***BEHUIZING*** met ***STALLING,*** bijzonder ingerigt voor eene BAKKERIJ
Alles gelegen te Zeijen, gemeente Vries. Te bevragen bij den ondergeteekende eigenaar.
Zeijen den 28 Mei 1862.

B. E. BOELENS.

HOOILANDS-VERHURING.

De **GEWONE HOOILANDSVERHURING** te Noordlaren, zal worden gehouden ten overstaan van Mr. J. W QUINTUS, Notaris te Groningen, ten huize van den Kastelein W. BRANTS te Noordlaren:
Op Woensdag den 11den Junij 1862, des namiddags te 2 uur, ten verzoeke van de Erven ASSIES, voor de PASTORIJ, Mr. W. DE SITTER en CONS.;
en ***op Donderdag den 12 Junij 1862,*** des namiddags te 2 uur, ten verzoeke van de ALGEMEENE EIGENAREN.

EN VOORTS

te Haren, ten huize van den kastelein D. GROENENDAL, op ZATURDAG den 14 Junij 1862, des namiddags te 2 uur, van de **LANDERIJEN,** gelegen te Haren en Onnen.

Maadverhuring

zal de Notaris TADEMA in de maand Junij houden te Oosterwolde en te Makkinga. De eigenaren, welke perceelen willen bijvoegen, gelieven dezelve op aanstaande Maandag 2 Junij 1862, bij hem aan te geven.

Aanbesteding.

Op ZATURDAG den 7 Junij 1862; des middags te 12 uur, zal ten GEMEENTEHUIZE te Assen worden AANBESTEED:

Het bestraten eener oppervlakte gronds van 1552 vierkante ellen met Belgische KEIJEN, het weder leggen der daaruit komende KLINKERTS, het herstellen en onderhouden der gewone KEIBESTRATING en van de zich daarin bevindende POMPEN RIOLEN, enz.

over het loopende jaar; alles volgens voorwaarden, welke inmiddels ter inzage voorliggen ter Secretarie.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN 23—30 Mei. Ondertrouwd: J. Koopman en G. Haarlemmer; K. Franken en F. Bremer; W. Wolters en G. Lijkendijk; H. Radix en M. Lok. — Gehuwd: J. Lunshof en A. Vos, P. J. Andreæ en A. J. C. Hollander. H. Muskee en G. Boxma. — Geboren: Jan ouders H. van Wijk en H. Tromp; Geertruida ouders J. Veeninga en G. H. Rompelman. — Overleden: Aaltien Weersing oud 74 jaren en 2 maanden; Geertruida Veeninga oud een uur.

WOLVEGA 22—28 Mei. Geboren: Baarte zoon van J. M. de Boer en L. Dekker van Blesdijke; Kornelis zoon van F. L. van Dijk en A. A. Munnik van Spanga; Geertje dochter van R. L. Veenstra en W. Delfos van Oldeholtwolde; Geertruida dochter van G. J. Westerkamp en A. P. Kuiken van Wolvega; Jantje dochter van E. P. Berkenbosch en H. L. Hoekstra van Wolvega. — Ondertrouwd: M. van der Meer en A. H. Spaanstra van Wolvega; J. Dekker en S. J. van d. Berg van Nijtrijne; J. K. Hornstra en P. J. van Vleeren van Nijholtwolde. — Gehuwd: K. Westerveld van Steggerda en M. J. Swaak van Nijverdal; R W Slager van Vinkega en J. R. Douma van Steggerda; D. van der Hoek van Broek en J. J. de Haan van Oldeholtwolde; J. Bosma van Nijlamer en H J. van der Veen van Oldelamer. — Overleden: E. Christiaans vrouwelijk 62 jaren gehuwd van Frederiksoord; G. van der Vaart vrouwelijk 82 jaren weduwe van Noordwolde, R. Orsel vrouwelijk 6 dagen van Spanga; J. G. Brouwer vr. 32 jaren ongehuwd van Oldeholtwolde.

MARKTBERIGTEN.

Wolvega, 28 Mei. Boter f 39, aanvoer 253 ¼ en 125 ½ tonnen. — Aardappelen 12 mud f 5.20 a f 5.40 — 12 biggen f 5 a f 6. — 1 Varken f 20.

Oosterwolde 26 Mei. Rogge 72 ponds f 6.80, 69 ponds f 6.50, Zandboekweit 69 ponds f 7.40, 67 ponds f 6.90, Veenboekweit 68 ponds f 6.45, 64 ponds f 6.00.

Hoogeveen 27 Mei. Rogge f 7.25 a f 7,10. — Boekweit f 7.25 a f 6.75. Haver f 0.00 a f 0.00 Honig per Ned. pd. 00 ct. Boter een vierde vat f 38 a f 32; per Ned. pond f 0.95 a f 0.80. Roggebrood de 6 Ned. ponden 54 cent.

Groningen 30 Mei.

Tarwe Oml.	72 ₰ f 00-00		Garst N. Winter	54 ₰ f 5-00
» Old.	72	-00-00	—— dito	56	- 5-30
—— Oml. 1861	68	- 8-70	—— Zomer	56	- 5 00
—— dito	70	- 9-40	—— Knobbe	58	- 5-25
—— Old.	66	7-60	Boekweit Zand	62	- 5 55
—— dito	68	- 8-40	—— dito	64	5-95
			—— N. Zwarte	64	5-65
Rogge N. Inland.	64	- 6-65	—— Oude	64	0 00
—— dito	66	7 05			
—— oude	70	- 7-50	Paardeboonen N.		f 5 50a7.00
dito	64	- 0-00	Groene Erwten		00.00a00.00
Haver Dikke	40	- 3-05	Graauwe dito		00.00a00.00
—— dito	46	- 3-85	Koolzaad 1860		00.00a00 00
—— Voer	36	- 2-75	Gort grove		9.50a10.25
—— dito	38	- 3-00	—— parel		12.50a15.00
—— Zwarte	36	2-75	Olie, raap p.v.		43.50a00.00
—— dito	38	- 2-95	Boter, 1e soort		00.00a00.00
			—— 2e »		00.00a00.00

In den handel is heden bijna niet omgegaan. — Tarwe met weinig vraag. — Rogge en Boekweit 10 cent lager traag afgaande. — Garst mede als genoteerd moeijelijk te plaatsen. Dikke Haver iets lager; Voersoorten onveranderd. — Boonen flaauw. — Gort stil.

Amsterdam, 28 Mei.

TARWE zonder handel.
ROGGE dadelijk bij geringen onveranderd, 123 124 ₰ Pruissische f 216 f 219; 121 ₰ Petersb. f 230, 119 ₰ oude dito f 235, Amerikaansche f 204 per 2100 kilo, op levering lager afgegeven; Mei f 189; Junij f 187, Julij f 188; Aug. f 189 Oct. f 191.
GARST lager verkocht, 112 ₰ Deensche f 178.
KOOLZAAD onveranderd, op 9 vat in Oct. 74½ £.
LIJNZAAD onveranderd, 112 ₰ Odessaf 375.
RAAPOLIE dadelijk in een doen en op levering flaauwer, op 6 weken f 45½; Vliegend f 44¼; Najaar f 43¼.
LIJNOLIE dadelijk en op levering niet williger; op 6 weken f 40¾; Vliegend f 39¼, Najaar f 38¼.
HENNEPOLIE op zes weken f 42¼, Vliegend f 41.
RAAPKOEKEN f 88 a f 90.
LIJNKOEKEN f 11½ a f 14.
SCHIEDAM, 28 Mei. Moutwijn f 15¾ — Jenever f 21¼ — Amst proef f 22½.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1862

	pct.	28 Mei.	27 Mei
Nederl.			
Werk. Schuld	2½	62¾	62¾
dito	3	$74\frac{9}{16}$	74⅝
dito	4	98½	98⅜
Amort. Synd.	3½		92
Handelm.	4½	139⅝	139½
O.I. Leening	4	97½	
Aand. H.Spw.			
dito Rijnspw.	4½	105¼	
Ned. Bank			
Rusland.			
Obl. Hope	5	101⅛	101
Cert. 1831/33	5		
dito 1840	4	74⅝	74½
Or. 2e3e4e L.	4	$74\frac{11}{16}$	$74\frac{9}{16}$
Cert. 5e L.			
dito 5e Serie	5	81¾	81½
dito 1855 6eS.	5	$90\frac{15}{16}$	90⅞
dito van Ass.	6	53½	$53\frac{3}{16}$

	pct.	28 Mei.	27 Mei.
Polen.			
Aand. fl. 500		164½	164½
Obligatien	4	76¾	76½
Spanje.			
Obligatien	2	$43\frac{9}{16}$	43½
Obligatien	3	$53\frac{9}{16}$	53⅜
Binnenl.	3	48⅝	48⅝
Amortisable		19¼	19¼
Bewijz. Coup.		8⅝	
Oostenr.			
Obl. Goll	5	58	
dito	4		46
Obl. Metall.	5	51⅛	50¾
Obl. Rente A.	5	72⅜	72½
Obl. Nation.	5	60⅛	59¾
„ Metall.	2½	26⅜	26⅛
Belgie.			
Certificaten	2½		
Rothschild	2½		
Portugal.			
Obligatien	3	$44\frac{9}{16}$	$44\frac{9}{16}$

28 Mei.
Nationale fondsen waren heden nagenoeg onveranderd, van buitenlandsche waren Oostenrijksche williger, de overigen variëerden weinig.

---

knapen en meisjes van 14 tot 18 jaren 60 „
kinderen beneden 14 jaren . . . . 20 à 25 „

Men kan zich eenigzins een denkbeeld vormen van de bedrijvigheid in die fabrieken, wanneer men weet dat in het jaar 1857 in de Enschedésche en nabijgelegen fabrieken werden aangeboden ter verkrijging van certifiaten van oorsprong 44,941 stukken witte en 11,990 stukken geverwd katoen, benevens 50,491 stukken molton-dekens. Voor eenige jaren geleden berekende men dat Enschede jaarlijks bijna 23 millioen ellen manufacturen afleverde, op eene waarde van f 4½ millioen geschat en daarvoor 1½ millioen kilo in Engeland gesponnen garens verwerkte.

Het is na te gaan wat leven en bedrijvigheid de aan- en afvoer der grondstoffen en der gefabriceerde goederen veroorzaakte, te meer daar Enschede geheel van rivieren en kanalen afgelegen is en alles per as moet worden vervoerd; alleen de aanvoer van steenkolen, op 7½ millioen kilo begroot, geeft velen arbeid, en voeg daarbij nog de gewone behoeften, den aanvoer van handelsartikelen voor Duitschland, het verkeer van reizigers als anderzins, en het is niet te bevreemden, dat men in de laatste jaren de wegen hier zeer verbeterd heeft en den wensch om spoorwegen te bezitten, zich krachtig heeft uitgesproken; belangrijke sommen zijn aangeboden door de gemeenten en particulieren, om de plannen te verwezenlijken en in de wet omtrent den aanleg van Staatsspoorwegen is dan ook opgenomen een spoorweg van Zutphen langs Goor, Hengelo, Enschede met een of twee vertakkingen naar de Duitsche grenzen.

De bevolking van Enschede telde naar de godsdienstige gezindten in 1860 2678 Ned. Hervormden, 24 Ev. Lutherschen, 123 Doopsgezinden, 1447 R. Catholieken en 4 van de Kleresy en 190 Israëlieten. De kerk der Hervormden, een oud eerwaardig gebouw met een hoogen toren, werd in 1842 veel verbeterd en in 1854 met een nieuw orgel verrijkt. De kerk der R. C. werd voor weinige jaren vernieuwd; verder was er eene nette Doopsgezinde kerk en eene bijkerk voor de Israëlieten.

Als wetenschappelijke inrigten telde men er eene latijnschool met eene daaraan verbonden school voor nieuwe talen, eene jonge jufvrouwenschool, 2 scholen voor lager onderwijs, 1 bewaarschool en 1 teekenschool.

Verder was er een departement van de Maatschappij „tot Nut van 't Algemeen, eene Kamer van Koophandel en Fabrieken, 1 spaarbank met 142 deelnemers in 1860, terwijl er eerlang door de zorgen der Twentsche Vereeniging ter bevordering van nijverheid en handel eene industrieschool op groote schaal zou worden opgerigt.

Enschede was eene vrij goed gebouwde stad met twee poorten, en behalve de uitgebreide fabrieksgebouwen, bezat het vele aanzienlijke woonhuizen, een ruime markt en een zeer doelmatig ingerigt stadhuis.

Zoo was Enschede tot voor weinige dagen, toen ten 1 ure in den namiddag van Woensdag den 7den Mei brand ontstond in eene schamele woning, die zich aan eenige nabijgelegene huizen mededeelde en binnen weinige uren de stad verwoestte.

„Het voornaamste is geassureerd," zoo hoort men velen zeggen, alsof daardoor de schade werd weggenomen. Zeer oppervlakkig is zulk een oordeel. Het geldelijk verlies wordt door de assurantiën slechts door meerderen gedragen en wat op duizenden drukt, drukt ligter. Het geldelijk verlies wordt gedragen in Pruissen, in Belgie, in bijna alle steden van ons Vaderland, door hen, die in assurantie-compagniën betrokken zijn die in Enschedé tegen brandschade verzekerd hebben. Hierdoor is wel de schade gedeeld, maar niet weggenomen.

Maar het geldelijk verlies is het voornaamste niet. Fabrieken, die nuttige voorwerpen voortbragten zijn vernield, honderde middelen van bestaan zijn verwoest, meer dan drie duizend personen zijn van woning beroofd en missen alles wat tot het leven noodig is. Zoo de meer vermogenden hunne goederen hebben laten assureren, het grootste getal behoort zeker niet daaronder. De kleine winkeliers, de fabriekarbeiders, zij zijn van alles beroofd. Wie telt de ontberingen en de ellende, waaraan zij zijn blootgesteld!

„Maar de stad zal worden opgebouwd — er zal geen gebrek aan werk zijn." Men bedriege zich niet. Ook wij gelooven, dat de verwoeste stad weder uit haar assche zal herrijzen, en misschien schooner en fraaijer dan te voren. Dat zijn de weldadige gevolgen van verkregen kennis en van het assurantiewezen, dat hetgeen vroeger onmogelijk scheen, thans mogelijk geworden is. Waar de energie een toekomst voor zich heeft, wordt een uur na de verwoesting de hand reeds aan het werk geslagen. Juist bij zulk groote rampen, doet zich het onderscheid tusschen volken en volken kennen. Maar hoe spoedig de opbouw ook moge geschieden, hoe vele handen daarbij werk mogen vinden, men bedriege zich niet, voor vele honderde huisgezinnen komt zulk een opbouw laat; zij staan zonder woning, zonder eigendom, zonder broodwinning.

Honderden staan aan gebrek en ellende ten prooi, in een land waar geen barmhartigheid heerscht; — maar Nederland is een land bewoond door Christenen, die in hunne geloofsovertuiging het woord des bijbels bewaren: „Die zegt God lief te hebben en zijnen broeder gebrek ziet lijden is een leugenaar." Ware godsdienst is liefdedienst. De Christus is ons voorgegaan, om zijn leven te geven uit liefde tot zijne broederen; die Christus willen navolgen, moeten hem navolgen in de liefde.

Rampen, waarbij vele honderde huisgezinnen eensklaps van have en middelen van bestaan beroofd worden, roepen den mensch wel op om te bedenken hoe al het aardsche vergankelijk is, maar ook hoe de mensch door de godsdienst bezield, hier uit dit vergankelijke leven zich schatten kan vergaderen, die niet vergankelijk zijn, geestelijke schatten, die blijven tot in het eeuwige leven.

Hoe zullen bij zulk een ramp de geheime gedachten van velen openbaar zijn geworden — geldgierigheid, overmatige gehechtheid aan het aardsche oneerlijkheid ens., maar ook menschlievendheid, godsdienstige vastheid en trouwe eerlijkheid.

Stelt u zulk eene brandende stad voor — met die duizende inwoners, met hunne hartstogten en neigingen en daarna een blik in ons zelven geslagen — en wanneer dan ootmoedig zondebesef ons de overtuiging geeft, dat nog veel aan ons ontbreekt, dan ook met kracht naar het volmaaktere gestreefd.

En van die zucht naar het waarlijk Christelijke, moet een milde liefdegift eene eerste vrucht zijn.

Volksblad.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.